

Στην αυλή της Γης

Η σελίδα αυτή ετοιμάζεται από το Κέντρο Μελετών και Έρευνας ΑΚΤΗ. Για το φύλλο αυτό συνεργάστηκαν η Ξένια Ι. Λοϊζίδου - πολιτικός μηχανικός/ ακτομηχανικός, ο Μιχάλης Ι. Λοϊζίδης - χημικός μηχανικός - μηχανικός Περιβάλλοντος και η Κυριακή Δημητρίου, υπεύθυνη προγραμμάτων της ΑΚΤΗΣ, συντονίστρια του προγράμματος εργασιακής εμπειρίας ΑΡΤΟΝΑΥΤΗΣ, που υλοποιείται με τη συνεργασία της ΑΚΤΗΣ και της EuroLife. Για τις απόψεις/ σκόλια/ εισηγήσεις σας στο akti@akti.org.cy, www.akti.org.cy

Τα ξεχασμένα αυτονόητα

Το φυσικό σύστημα δεν ακολουθεί τις ανθρώπινες νόμους των διοικητικών ή και εθνικών συνόρων. Έχει τη δική του δυναμική. Καθορίζεται από την περιοχή ζωτικής σημασίας του κάθε είδους, υποείδους ή και φυσικού φαινομένου που ζει και εξελίσσεται μέσα του. Την περιοχή, εν ολίγοις, που επιτρέπει στα οικοσυστήματα του κάθε οικοτόπου,

Της Ξένιας Ι. Λοϊζίδου

ή αλλιώς του κάθε ενδιαίτηματος, να επιβιώνουν, να αναπτύσσονται και να ευημερούν! Και είναι σημαντικό για την επιβίωση του κάθε ενδιαίτηματος να υπάρχει ποικιλότητα. Η ποικιλότητα αφορά πολλούς τομείς: υπάρχει η βιοποικιλότητα που αφορά την πα-

νίδα και τη χλωρίδα, η γεωλογική ποικιλότητα, η ποικιλομορφία του κλίματος, το φυσικό ανάγλυφο και άλλα! Αυτή η ολοκληρωμένη μονάδα της φύσης είναι το ενδιαίτημα, ο οικότοπος. Τα τελευταία δε χρόνια μιλάμε και για την πολιτιστική ποι-

κιλότητα, το ανθρωπογενές δομημένο περιβάλλον, τις ανθρώπινες δραστηριότητες, που όταν εντάσσονται ομαλά στο ενδιαίτημα προσθέτουν βιωσιμότητα. Γι' αυτό και οι αρχές της αειφορίας δομούνται σε τρεις άξονες, που πρέπει να βρίσκονται σε ισορροπία για να είναι ένα σύστημα βιώσιμο: περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα.

Όσο πιο μεγάλη ποικιλότητα υπάρχει σε ένα ενδιαίτημα, τόσο πιο υγιές είναι. Αυτός είναι ο φυσικός νόμος. Όταν υπάρχουν απότομες και σκληρές επεμβάσεις, βίαιες καταστροφές και αλλαγές, τότε τα οικοσυστήματα δεν έχουν ικανό χρόνο προσαρμογής, γρήγορα υποβαθμίζονται και σταδιακά καταρρέουν. Οι διορθωτικές δράσεις είναι απαραίτητες για τη διατήρηση και συντήρηση των οικοσυστημάτων πριν καταρρεύσουν, οπότε συμπαρασύρουν όλο το ενδιαίτημα σε σταδιακό εκφυλισμό και καταστροφή. Το πρόβλημα είναι ότι συνήθως τα φαινόμενα υποβάθμισης ενός οικοσυστήματος δεν είναι εύκολα αντιστρεψίμα. Χρει-

άζεται σοβαρή και αναλυτική μελέτη, συνυπολογισμός όλων των παραμέτρων που χαρακτηρίζουν το σύστημα, εκτίμηση των δυνατοτήτων βελτίωσής του και πολλή προσπάθεια για ένα αποτέλεσμα που σίγουρα δεν μπορεί να επαναφέρει το φυσικό σύστημα στην προτέρα κατάσταση, αναστέλλει όμως την πορεία της κατάρρευσης και δημιουργεί συνθήκες για μια νέα δυναμική ισορροπία, που μπορεί να οδηγήσει σε μια νέα αειφόρο κατάσταση.

Αν όλα τα πιο πάνω σας φαίνονται λογικά, και δεν νομίζω ότι έχει κανείς λόγο να τα αμφισβητεί, τότε δημιουργείται το εύλογο ερώτημα: "Γιατί τα ξεχνάμε όταν πρόκειται για την Κύπρο;". Η Κύπρος είναι ένα νησί. Αποτελεί ένα ενιαίο φυσικό σύστημα, έναν οικότοπο με μεγάλη ποικιλότητα και τεράστια ομορφιά. Επιτρέψτε μου το σχήμα αυτό. Η τουρκική εισβολή το 1974 ήταν μια ακραία, βίαιη πράξη και που οδήγησε στην καταστροφή της δυναμικής ισορροπίας του νησιωτικού συστήματός μας, του φυσικού και ανθρώπινου ενδιαίτη-

ματός μας. Εδώ και 42 χρόνια, ο τόπος μας βρίσκεται στη διαδικασία της "υποβάθμισης των οικοσυστημάτων", αφού κανένα διορθωτικό μέτρο δεν έχει ληφθεί. Αν δεν βρεθεί λύση άμεσα που να αναστέλλει αυτή τη διαδρομή της φθοράς, να δημιουργεί συνθήκες μιας νέας, έστω, ισορροπίας που θα επιτρέψει την ανάκαμψη και την επιβίωση, τότε οι φυσικοί νόμοι το λένε καθαρά: η κατάρρευση του ενδιαίτηματος πρέπει να είναι αναμενόμενη.

Αγαπώ τον τόπο μου με τη λατρεία ενός ερωτευμένου. Πονά η ψυχή μου μπροστά στα σύνορα της φρίκης, Contra natura. Δεν βλέπω άλλη διαδρομή από αυτήν του διαλόγου και της λύσης. Για αυτό συμμετέχω στην Ομάδα Κύπρος, σε τεχνικές επιτροπές και όπου μπορώ να βάλω το λιθαράκι μου για την ειρήνη.

Ακούω διάφορες εθνικιστικές κορόνες αυτές τις μέρες και τόσα χρόνια, που θέλουν τι; Την κατάσταση όπως είναι; Μα μπορεί να φαίνεται στατική, αλλά στην πραγματικότητα αυτό το περίφη-

μο status quo είναι μια σταθερή πορεία προς την κατάρρευση. Τολμούν, άραγε, κάποιοι παλικαράδες να εισηγηθούν αυτό που υποδύομαι υπονοούν, ένα πόλεμο; Διαστροφή, αρρωστημένη βία, στην οποία η κοινωνία των πολιτών πρέπει να αντιδράσει. Γιατί Δεν Ξεχνώ τη φρίκη του πολέμου. Δεν Ξεχνώ όλα αυτά που έγιναν σε αυτό νησί. Δεν ξεχνώ τα χαμένα παιδικά μου χρόνια που τα έζησα στα μαύρα χρόνια της διχόνοιας, της ΕΟΚΑ Β, της τούρκικης εισβολής και της κατοχής. Δεν Ξεχνώ πώς είναι να ζεις στην ανασφάλεια, να κοιμάσαι με τα ρούχα γιατί γίνονται π.χ. φασαρίες στο Αιγαίο με τα Ίμια. Δεν Ξεχνώ τα... ξεχασμένα αυτονόητα: μόνο η ειρήνη διασφαλίζει τη βιωσιμότητα του συστήματος της ζωής μας στο νησί μας και η συνύπαρξη την αναγκαία ποικιλότητα. Θέλω ειρήνη για μένα και για τα παιδιά μου και αγωνίζομαι γι' αυτήν! Και έχουμε τώρα μια ακόμα ευκαιρία, όλοι μαζί, να σηκώσουμε την Κύπρο πάνω από τη μιζέρια και τον φόβο τόσων δεκαετιών.

ΖΩ! ...σε έναν κόσμο που κάνει τα σκουπίδια πράσινη ενέργεια

Το ακούσαμε ΚΑΙ αυτό: η Σουηδία χρειάζεται κι άλλα σκουπίδια! Η χώρα εφαρμόζει από το 1940 (ναι, καλά ακούσατε!!) πρόγραμμα μετατροπής των σκουπιδιών σε πράσινη ενέργεια. Σήμερα, η Σουηδία μετατρέπει 2 εκατομμύρια τόνους σκουπίδια σε ενέργεια, με την οποία θερμαίνονται 810.000 νοικοκυριά και ηλεκτροδοτούνται 250.000 σπιτία! Το... πρόβλημα είναι ότι οι περιβαλλοντικά ευαίσθητοι Σουηδοί δεν παράγουν αρκετά σκουπίδια για το πρόγραμμα "σκουπίδια - ενέργεια": μόνο το 4% των σκουπιδιών καταλήγει στις χωματερές! Τα υπόλοιπα ανακυκλώνονται και κομποστοποιούνται. Οπότε, προς μεγάλη χαρά των γειτόνων της, η Σουηδία εισάγει 800.000 τόνους σκουπίδια από τη Νορβηγία, τα οποία χρησι-

μπορεί για την παραγωγή πράσινης ενέργειας. Η Νορβηγία πληρώνει τη γείτονα Σουηδία για τη διάθεση των απορριμμάτων αυτών και έχει δεσμευτεί να επανεισάγει τη στάχτη,

που είναι το αποτέλεσμα της καύσης των σκουπιδιών της! Κάτι σαν επιστημονική φαντασία ακούγονται όλα αυτά στα αφτάκια μας εδώ στη νήσο, ε;

ΕΛ

ΜΙΚΡΕΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

...στα σύνορα Γαλλίας - Γερμανίας

Αιώνες πολέμων. Δύο χώρες με διαρκώς μεταβλητά σύνορα, ανάλογα με το πέρασ του κάθε πολέμου. Λαοί εξοντωμένοι. "Χαμένες πατρίδες", η Αλσατία και η Λωρραίνη. "Δεν ξεχνώ", το σύνθημα του Γαμπέττα, της Τρίτης Γαλλικής Δημοκρατίας. Κι άλλοι πόλεμοι. Και ήρθε και ο 20ός αιώνας, το μεγάλο μακελειό: Πρώτος Παγκόσμιος, Δεύτερος Παγκόσμιος. Στρέμματα γης σκεπασμένα με σκοτωμένα παλικάρια...Η νέα γενιά της Ευρώπης θυσιά σε ένα προαιώνιο μίσος. Περνούσαμε την περασμένη βδομάδα από αυτά, τα αιματοβαμμένα σύνορα Γαλλίας - Γερμανίας, στην περιοχή της Αλσατίας. Σήμερα δεν υπάρχει ούτε καν τελωνείο. Τίποτα. Δύο πινακίδες που λένε απλά "Γαλλία" από τη μια μεριά του δρόμου, "Γερμανία" από την άλ-

λη. Ο Ρήνος κυλούσε ήρεμα λίγο πιο κάτω. Η Μαρία στάθηκε με το ένα πόδι στη Γαλλία και το άλλο στη Γερμανία. Ειρήνη στην Ενωμένη Ευρώπη!

ΕΛ

ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΚΗΔΕΙΩΝ ΑΤΑ

ΛΕΜΕΙΣΟΙ:
ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
Ναυαρίνου 32, Τ.Β. 59528, CY-3303 Λεμεσός - Κύπρος
Τηλ.: 23 81 81 81 (24 γραφ.) Κω.: 99 45 17 50 Φαξ: 22 57 03 02

ΛΕΥΚΩΣΙΑ:
Καμψού 21, Στρόβολος, CY-2030 Λευκωσία - Κύπρος
Τηλ.: 22 81 55 00 (24 γραφ.) Κω.: 99 41 88 74 Φαξ: 22 57 03 02
www.archangelfunerals.com, E-mail: archangel@logosnet.cy.net

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Τελούμε την Κυριακή
9 Αυγούστου 2015
στον ιερό ναό
Αγίας Παρασκευής
στην Επισκοπή
το εννιάμνο μνημόσυνο
υπέρ αναπαύσεως
της ψυχής της λατρευτής μας
συζύγου, μητέρας
και αδελφής

ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΤΟΥΜΠΑ

Ο σύζυγος, τα παιδιά
και τα αδέρφια

ΚΗΔΕΙΑ

Τον πολυαγαπημένο μας σύζυγο, πατέρα, αδελφό και παππού

ΣΠΥΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥ
(πρώην γενικός ελεγκτής της Δημοκρατίας) από τη Μόρφου

που απεβίωσε την Παρασκευή 7 Αυγούστου 2015 σε ηλικία 76 ετών, κηδεύουμε την Κυριακή 9 Αυγούστου 2015 και ώρα 4.30 μ.μ. από τον ιερό ναό Αποστόλου Ανδρέα στο Πλατύ Αγλαντζιάς και καλούμε όσους τιμούν τη μνήμη του να παρουστούν. Η ταφή θα γίνει στο νέο κοιμητήριο Αγλαντζιάς. Η οικογένεια θα δέχεται συλλυπητήρια στον ναό από τις 3.30 μ.μ.

Οι τεθλιμμένοι:

Σύζυγος: Χρύσω Χρίστου

Οικ. Σπητρούλας και Αιμίλιου Σαββίδη, Οικ. Αγάθης και Μάριου Δημοσθένους

Αδέρφια, εγγόνια και λοιποί συγγενείς

Αντί στεφάνων, παρακαλούμε να γίνονται εισφορές στον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο, στον Σύνδεσμο Καρδιοπαθών και Φίλων και στον ιερό ναό Αποστόλου Ανδρέα